

Smådjurens boplatser i Fruktlunden

med illustrationer av
Polly, Stella, Hugo, Eddie,
Viola, Hanna, Siri, Wilma,
Astrid och Abraham

Europeiska jordbruksfonden för
landsbygdsutveckling: Europa
investerar i landsbygdsområden

Rishögar

I rishögar kan många smådjur söka skydd, antingen tillfälligt eller över vintern tex insekter, spindlar, grodor, ödlor, fåglar och igelkottar.

Efterhand bryts rishögarna ner och näringen återförs till jorden. Rishögar kan placeras som vindskydd för växter man odlar. Det kan skapa ett mildare och varmare mikroklimat med mindre blåst och frost.

Granhäcken

Häckar kan användas för att skapa lä och ett jämnare mikroklimat. Blåser det mindre avdunstar det mindre från växterna och deras behov av tillfört vatten minskar.

Liknande som stenar så lagrar granar värme på dagen som avges under natten. Småfåglar kan också söka skydd i häckarna.

Odlingsrösen

Stenar som varit i vägen på åkrarna och ängarna har man ända sedan järnåldern samlat ihop i rösen. Stenarna blir uppvärmda av solen och ger ett varmt och stabilt mikroklimat för djur och växter i eller jämte rösen. Växelvarma djur som insekter, groddjur och ormar kan söka skydd eller värma sig bland dem, och en del övervintrar i rösen.

Här i fruktlunden finns både huggormar, snokar och kopparödlor.

Ängen

Ängar är en av de artrikaste biotoperna vi har i Sverige. Det finns dock väldigt lite ängsmark kvar så det är värdefullt att skapa nya ängar. Här testar vi vilka blommor som kommer av sig själva när vi försöker återskapa en äng. Vi är glada att ängsväxten slättergubbe börjat växa här.

Man kan även så färdiga fröblandningar där man vill skapa/återställa en äng. En enkel insats för ökad biologisk mångfald är att klippa (delar av) gräsmattor mer sällan så växterna hinner blomma mer.

Sandbädd

Här rensas växtligheten bort så att den sandiga jorden blir ett insektshotell. Många arter av våra solitära bin behöver öppen sand/ jord för att gräva gångar att lägga sina ägg i. Gångarna fylls även med pollen som ska bli mat för larverna.

Varma dagar kan man se hur insekter flyger ut och in i hålen i marken. Vissa rovinsekter backar in i hålen när de kommer hem med ett fångat byte (tex en fluga) i munnen.

Holkar- i brist på ihåliga träd

Gamla, ihåliga eller döda träd är utmärkt för många djur att bo i. Men skogarna och markerna brukas oftast så det är få sådana träd i landskapet och det blir bostadsbrist för djuren.

Ett sätt att öka tillgången till boplatser är att sätta upp olika holkar. Med olika storlek och form passar de för olika djur. Här runtomkring har vi tex satt upp holkar för småfåglar, starholkar, kattuggleholk, mulmholk och fladdermusholkar.

Kattuggleholk

Ibland kan man höra kattugglor här, men de syns sällan då de är nattaktiva. En ugglefamilj kan äta flera tusen sorkar på ett år, men de kan även äta fåglar, grodor, skalbaggar och daggmaskar. I en stor gran som står en bit in i hagen har vi satt upp en holk för kattugglor.

ASTRIDH

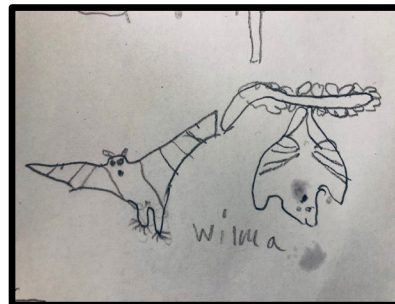

Fladdermusholk

När det är mörkt här syns ofta fladdermöss flyga runt och jaga insekter. Alla nitton fladdermössarter i Sverige är fridlysta och alla är insektsätare. De navigerar med ultraljud och en fladdermus kan ta flera tusen myggor på en natt.

Holkarna är för att vila i på sommaren, på vintern går de i dvala och behöver de hitta frostfria ställen.

I många andra länder finns fladdermöss som äter frukt, och i Sydamerika finns några som suger blod

Vattenhålet

En liten damm som olika smådjur och insekter kan dricka i, och man kan ta vatten för att vattna växterna.

Både hundar och fåglar gillar att bada här (men inte samtidigt). Vid torra perioder sjunker grundvattnet så vattenhålet blir tomt. Då är det viktigt att vattna sina nyplanterade växter och fylla på vattenbad för fåglar och insekter.

Häromkring finns många grodor och paddor, och även om de mest bor i de större dammarna är de bra för dem att det finns flera blöta och fuktiga ställen att ta skydd i.

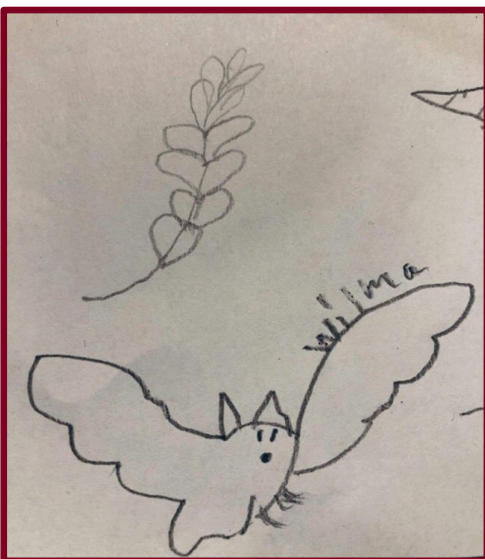

Högstubbe

Träden ger under sin livstid mat och bostad åt väldigt många arter. Det kan de fortsätta göra även när de är döda. Högstubbar bildas pga blåst eller åska, eller sågas så som en insats för biologisk mångfald.

Vedlevande svampar växer i och bryter ner själva träet, sedan finns det insekter som äter svampmycelet. Då bildas gångar, och andra insekter flyttar in i dem. Det är sådana hål man ofta efterliknar när man gör insektshotell.

Kollar ni på stubben här kan ni se både små hål från insekter, och större hål där hackspettar hackat för att komma åt insekterna.

Mulmholk

När lövträd blir gamla eller skadas kan de börja murkna innuti. I hålen i träden blandas rester av själva träet, svamp, löv, rester av insekter och spillning. Det kallas för mulm, och många hotade skalbaggar och andra insekter behöver mulmträd att bo i. Det är därför viktigt att inte hugga ner alla gamla träd utan låta en del bli mulmträd. I håligheter som bildas flyttar även fåglar eller fladdermöss in.

Om det är ont om gamla träd kan man bygga mulmholkar och fylla dem med sågspån, löv och lite kompost.

